

Fred over jorden

Rani Lill Anjum

Det blir vanskeligere og vanskeligere å finne ut hva man egentlig skal ønske seg til jul. I takt med at lønningsposen blir tyngre og kjøpekraften øker, synes behovet for en god og gavmild Julenisse å avta. Det er kanskje derfor man sier at jula er til for barna. For barna, de har jo verken penger til å kjøpe alt de ønsker eller oversikt over alle produkter de bør ønske seg.

”Jeg ønsker meg snille barn og fred på jorden!” var et av mange tulleønsker som de voksne likte å lire av seg, antakelig vel vitende om at vi allerede hadde snekret, sydd eller limt sammen noe til dem i løpet av skoleåret. Et sånt svar ble alltid møtt med oppgitt stønning og himling med øynene. For ”snille barn” og ”fred på jorden”, det er jo totalt urealistiske størrelser, på linje med Julenissen.

Men er det egentlig så fjernt om man som voksen ikke har så mange andre ønsker igjen enn fred på jorden og snille barn? Og hva er galt med å tro litt på Julenissen?

Illusjonen om en god og gavmild julenisse forsvinner brått og brutalt med alderen. Men selv om vi slutter å *tro* på Julenissen, så liker vi fortsatt *ideen* om Julenissen og synes at den er en god verdi å føre videre. Vi vil at barna våre skal oppleve verden som meningsfull og god på bunnen, og at de skal ha troen på at det gode alltid vil seire.

På samme måte som med Julenissen synes det å være med fred på jorden. Vi mister troen på det etter hvert som vi blir eldre, men vi liker ideen og håper at de neste generasjonene skal fortsette å tro. – At de skal tro både på Julenissen, fred på jorden og en verden som er god på bunnen. For om troen og håpet forsvinner, hva skjer med oss mennesker da?

Det er mange ting som tyder på at vi mennesker fortsatt er sterke i troen. Tenk bare på det arbeidet som gjøres av ideelle organisasjoner som Bymisjonen, Frelsesarmeen og Leger uten grenser! Her dreier det seg om mennesker som bruker livet sitt til å gjøre verden til et bedre sted for alle. Og dette arbeidet kan de gjøre fordi så mange ”vanlige folk” bidrar med sin støtte.

Det ser altså ut til at både tro, håp og nestekjærlighet lever i beste velgående. Dette er ingen tilfeldighet, skal vi tro den skotske filosofen David Hume (1711-1776). Ifølge Hume har nemlig alle mennesker en medfødt evne til moral, empati og nestekjærlighet. Vår mest grunnleggende moralske og sosiale følelse er sympatifølelsen, som setter oss i stand til å umiddelbart gjenkjenne våre egne følelser i andre og dermed sette oss inn i andres ståsted. Det er sympatifølelsen som danner grunnlaget for moralen og nestekjærligheten, og som gjør at vi kan ønske det beste for andre.

Vi mennesker er sosiale vesener, og vi trenger hverandre. Og hva kan vi vel ønske oss mer til jul enn nettopp fredelig sameksistens med mennesker vi er glade i? Som Hume sier så vakkert:

La alle naturens krefter og elementer konspirere
om å tjene og adlyde én mann:
La solen stige opp og gå ned på hans kommando:
Havet og elvene rulle som han vil,
og jorden spontant forsyne ham
med alt der kan være av nytte eller behag for ham:
Han vil likevel være ulykkelig,
inntil du gir ham minst én annen person
som han kan dele sin lykke med,
og hvis aktelse og vennskap han kan glede seg over.

Ha en gledelig jul!